Biuletyn Europejski nr 6 (101)/2022*

Spis treści

Informacje 2

Nowe akty prawne Unii Europejskiej 9

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej 9

Cła 9

Obywatelstwo Unii Europejskiej 12

Ochrona danych osobowych 13

Ochrona środowiska 14

Podatki 15

Prawa podstawowe 18

Rolnictwo i rybołówstwo 19

Swobodny przepływ pracowników 20

Transport 21

Zamówienia publiczne 22

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka 24

Nowe pytania prejudycjalne sądów administracyjnych 28

* Biuletyn opracowywany przez Wydział Prawa Europejskiego w Biurze Orzecznictwa NSA stanowi informację o wybranych aktach prawnych Unii Europejskiej i orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz aktach prawnych Rady Europy i orzeczeniach Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, mogących mieć znaczenie dla orzecznictwa sądów administracyjnych; jest dostępny w bazie CBOIS oraz na stronie http://www.nsa.gov.pl/biuletyn-europejski.php.

Informacje

- 1 czerwca 2022 r. Komisja Europejska zaakceptowała polski Krajowy Plan Odbudowy. 2 czerwca z wizytą do Warszawy przybyła szefowa KE Ursula von der Leyen. Opublikowano także dokument, który opisuje wszystkie wymagania wobec Polski, w

- Według informacji zawartych w „Convergence Report 2022" Komisja Europejska ocenia, że Polska nie spełnia warunków przyjęcia euro. Zdaniem Komisji, w szczególności, prawodawstwo Polski nie jest w pełni zgodne z wymogiem określonym w art. 131 TFUE, Polska nie spełnia kryterium stabilności cen oraz kryterium kursu walutowego, nie spełnia też kryterium konwergencji długoterminowych stóp procentowych. Polska spełnia jedynie kryterium dotyczące finansów publicznych.

- 1 czerwca 2022 r. w Danii odbyło się referendum w sprawie przystąpienia do wspólnej polityki obronnej Unii Europejskiej. W 1993 r. Dania przyjęła klauzulę, która odrzuciła postanowienia wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa zawarte w traktacie z Maastricht. W ten sposób jako jedyny członek UE nie jest objęta Wspólną Polityką Bezpieczeństwa i Obrony.
Według badania zleconego przez publicznego nadawcę DR wspólną z UE politykę wojskową poparło 69,1% głosujących, przeciwnych było 30,9%. Oznacza to, że Dania stanie się członkiem Europejskiej Agencji Obrony (EDA), a także dołączy do mechanizmu stałej współpracy strukturalnej PESCO, którego celem jest umożliwienie przeprowadzania dużych operacji wojskowych.

- 1 czerwca 2022 r. szef frakcji PO-PSL w Parlamencie Europejskim, europoseł Andrzej Halicki (PO), został wybrany na wiceprzewodniczącego Europejskiej Partii Ludowej na kongresie ugrupowania w Rotterdamie. Oprócz niego EPL wybrała też dziewięciu innych wiceprzewodniczących z różnych krajów UE.

- 1 czerwca 2022 r. odbyło się posiedzenie unijnych ambasadorów, które zakończyło się bez zgody na szósty pakiet sankcji wobec Rosji i częściowe embargo na dostawy ropy. Dezaprobatę wyraziły Węgry, które sprzeciwiają się sankcjom wobec patriarchy Cyryla.

- 1 czerwca 2022 r. UE przedłużyła unijne sankcje wobec reżimu syryjskiego o kolejny rok do 1 czerwca 2023 r. w związku z ciągłymi represjami wobec ludności cywilnej w tym kraju. Lista sankcyjna zawiera obecnie 289 osób objętych zarówno zamrożeniem aktywów, jak i zakazem podróżowania oraz 70 podmiotów objętych zamrożeniem aktywów. Unia stale monitoruje sytuację w Syrii.

- 1 czerwca 2022 r. Sąd Unii Europejskiej wydał wyrok utrzymujący w mocy sankcje personalne nałożone w 2020 r. przez Radę UE na Jewgienija Prigożyna, rosyjskiego biznesmena i bliskiego współpracownika prezydenta Władimira Putina. Rosjanin został ukarany za zaangażowanie tzw. Grupy Wagnera w Libii, rosyjskiej jednostki wojskowej bez osobowości prawnej, odpowiedzialnej za wysyłanie najemników m.in. na Ukrainę.

- 2 czerwca 2022 r. Komisja Europejska zaakceptowała hiszpański program pomocy państwowej dla samozatrudnionych i firm, którzy mogli ucierpieć w związku z inwazją Rosji na Ukrainę. Program o wartości 10 mld euro umożliwi Hiszpanii złagodzenie gospodarczych skutków wojny Putina w Ukrainie oraz dalsze wspieranie firm w sektorach dotkniętych obecnym kryzysem geopolitycznym. Pomoc będzie dostępna dla przedsiębiorstw i osób działających we wszystkich sektorach dotkniętych kryzysem, z wyjątkiem instytucji kredytowych i finansowych.

- 3 czerwca 2022 r. Rada UE podjęła decyzję o wprowadzeniu szóstego pakietu sankcji gospodarczych i indywidualnych wymierzonych w Rosję za jej inwazję na Ukrainę, jak i w Białoruś za pomoc udzielaną Moskwie.

- 7 czerwca 2022 r. przedstawiciele europarlamentu, Rady UE oraz Komisji Europejskiej uzgodnili tekst dyrektywy promującej równowagę płci we władzach firm. Akt ten nakazuje, by w 2026 r. „mniejszościowa płeć" (kobiety) miała 40 proc. dyrektorów niewykonawczych, co w systemie polskim i niemieckim zasadniczo oznacza 40 proc. rad nadzorczych w spółkach giełdowych zatrudniających co najmniej 250 osób. Alternatywnym celem, który mogą wybrać kraje UE, jest 33 proc. kobiet w 2026 r. we władzach spółek giełdowych, co dla Polski jest definiowane jako łącznie zarządy i rady nadzorcze. Ponadto Unia dąży do wspólnych reguł ustalania płacy minimalnej.

Dyrektywa promująca równowagę płci we władzach firm została zaproponowana

przez Komisję Europejską już w 2012 r., ale pomimo poparcia Parlamentu Europejskiego nie znalazła aprobaty krajów Unii. W Radzie UE sprzeciwiały się jej m.in. Dania, Estonia, Chorwacja, Węgry, Szwecja, Słowacja, a także Polska oraz do niedawna Holandia i Niemcy. Głównym wspólnym powodem sprzeciwu tej grupy była niechęć wobec dopuszczania Unii do spraw, które – zdaniem rządów tych państw – powinny być regulowane wyłącznie na poziomie krajowym.

Dyrektywa, która musi być implementowana do porządku prawnego 27 państw Unii, pozostawia poszczególnym krajom ustalenie systemu kar za niewywiązanie się z parytetu płci. Wśród proponowanych rozwiązań są grzywny, odcięcie od przetargów na zamówienia publiczne, anulowanie nominacji.

- 8 czerwca 2022 r. podczas trwającej sesji plenarnej Parlamentu Europejskiego w Strasburgu przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen oświadczyła, że w 2022 r. ok. 275 mln ludzi na świecie będzie przynajmniej zagrożonych brakiem bezpieczeństwa żywnościowego z powodu wojny w Ukrainie. Przewodniczący Rady Europejskiej Charles Michel przypomniał, że Rosja używa zagrożenia głodem jako broni.

Podczas przemówienia w PE przewodniczący Rady Najwyższej Ukrainy Rusłan Stefanczuk dziękował zaś Europie za wsparcie, w szczególności krajom, które przyjęły ukraińskich uchodźców. Wezwał też Unię Europejską do nakładania kolejnych sankcji na Rosję oraz do pociągnięcia do odpowiedzialności rosyjskich zbrodniarzy wojennych.

- 9 czerwca 2022 r. Komisja Europejska poinformowała, że UE przekaże 20 mln euro dla ukraińskich start-upów za pośrednictwem Europejskiej Rady ds. Innowacji (EIC). Ponadto EIC będzie oferować wsparcie o pozafinansowym charakterze, np. doradztwo dla przedsiębiorstw i pomoc w nawiązywaniu kontaktów. Wsparcie w wysokości 20 mln euro zostanie wypłacone w drodze konkurencyjnego zaproszenia do składania wniosków, skierowanego do ogólnoeuropejskiej sieci stowarzyszeń przedsiębiorstw typu start-up, wspierającej ukraińskie podmioty z sektora innowacji. Europejska Rada ds. Innowacji to program KE z budżetem 10 mld euro na lata 2021–2027, którego celem jest

wyszukiwanie i wspieranie wschodzących technologii o globalnym potencjale.

- 9 czerwca 2022 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję wzywającą Radę Europejską do rozpoczęcia procesu rewizji traktatów unijnych i przyznania PE m.in. prawa inicjatywy ustawodawczej, a także do wprowadzenia głosowania większościowego w Radzie UE. Rezolucja została przyjęta 355 głosami za, przy 154 głosach przeciw i 48 wstrzymujących się. Asumptem do uchwalenia rezolucji było zakończenie 9 maja Konferencji w sprawie przyszłości Europy, tj. serii debat i dyskusji prowadzonych ze społeczeństwem obywatelskim na temat wyzwań i priorytetów stojących przed UE.

- 9 czerwca 2022 r. Sejm odrzucił 23 z 29 poprawek zgłoszonych przez Senat do uchwalonej 26 maja 2022 r. ustawy o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw. Zmian w ustawie o SN oczekuje Komisja Europejska w związku z decyzją Trybunału Sprawiedliwości UE dotyczącą systemu dyscyplinarnego sędziów w Polsce. Latem 2021 r. Trybunał zobowiązał Polskę do natychmiastowego zawieszenia stosowania przepisów odnoszących się do uprawnień Izby Dyscyplinarnej SN w kwestiach m.in. uchylania immunitetów sędziowskich. Za niewykonanie tego postanowienia TSUE nałożył na Polskę karę 1 mln euro dziennie.

13 czerwca 2022 r. Prezydent RP Andrzej Duda podpisał ustawę z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw. Ustawa została opublikowana w „Dzienniku Ustaw" 14 czerwca br. (poz. 1259). Zmiany wejdą w życie 15 lipca br.

Nowelizacja zakłada przede wszystkim likwidację Izby Dyscyplinarnej SN; sędziowie, którzy teraz orzekają w Izbie Dyscyplinarnej będą mieli możliwość przejścia do innej izby lub w stan spoczynku. W miejsce Izby Dyscyplinarnej w SN zostanie utworzona Izba Odpowiedzialności Zawodowej. Spośród wszystkich sędziów SN, z wyjątkiem m.in. prezesów izb SN, będą wylosowane 33 osoby, spośród których prezydent wybierze na pięcioletnią kadencję 11 sędziów do składu Izby Odpowiedzialności Zawodowej. W ciągu pół roku od wejścia w życie noweli będzie możliwość wznowienia spraw sędziów ukaranych dyscyplinarnie prawomocnymi orzeczeniami Izby Dyscyplinarnej lub tych, którym uchylono immunitety.

Nowela przewiduje również „test bezstronności i niezawisłości sędziego".

Wniosek o zbadanie wymogów niezawisłości i bezstronności ma prawo złożyć strona lub uczestnik postępowania. Rozwiązanie to nie dotyczy jednak już zapadłych, prawomocnych orzeczeń.

- 11 czerwca 2022 r. przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen von der Leyen spotkała się w Kijowie z prezydentem Ukrainy Wołodymyrem Zełenskim. Rozmowy dotyczyły przede wszystkim wniosku Ukrainy o przyjęcie do UE. Komisja Europejska ma wydać w tej sprawie opinię, która będzie podstawą do dyskusji przywódców państw członkowskich Unii podczas czerwcowego szczytu w Brukseli. Decyzja w tej sprawie wymaga jednomyślności państw członkowskich.

- 16 czerwca 2022 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka wydał wyrok w sprawie *Żurek przeciwko Polsce* (skarga nr 39650/18), w którym orzekł, że Polska naruszyła gwarantowane w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności prawo dostępu do sądu (art. 6 ust. 1) oraz wolność wypowiedzi sędziego (art. 10) (zob. s. 23).

- 16 czerwca 2022 r. TSUE wydał wyrok w sprawie C-328/20, *Komisja przeciwko Austrii* (ECLI:EU:C:2022:468), dotyczącej indeksacji świadczeń rodzinnych. Trybunał orzekł, że dostosowanie przyznawanych przez Austrię pracownikom zasiłków rodzinnych i różnych przywilejów podatkowych w zależności od państwa miejsca zamieszkania ich dzieci jest niezgodne z prawem UE. W opinii Trybunału mechanizm ten stanowi nieuzasadnioną dyskryminację pośrednią opartą na przynależności państwowej pracowników migrujących.

- 17 czerwca 2022 r. przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen potwierdziła, że jest pozytywna opinia w sprawie nadania Ukrainie statusu kraju kandydującego do UE. Zgodnie z zapowiedziami status ten przyznano również Mołdawii.

- 17 czerwca 2022 r. odbyło się posiedzenie Rady Europejskiej do spraw finansów, podczas którego dyskutowano m.in. nad projektem dyrektywy w sprawie globalnego minimalnego poziomu opodatkowania dla grup wielonarodowych w Unii. Polska opowiada się za wdrożeniem reformy międzynarodowego opodatkowania, nie tylko na minimalnym podatku dla międzynarodowych korporacji, ale przede wszystkim na opodatkowaniu cyfrowych gigantów.

- 17 czerwca 2022 r. Państwa członkowskie Unii Europejskiej zatwierdziły polski Krajowy Plan Odbudowy. Decyzja została podjęta na posiedzeniu ministrów finansów państw UE w Luksemburgu. Z nieoficjalnych informacji wynika, że Holandia wstrzymała się od głosu. Natomiast Belgia, Szwecja, Dania i Holandia złożyły deklaracje w sprawie konieczności dokładnej oceny wypełnienia przez Polskę zobowiązań dotyczących tzw. kamieni milowych związanych ze zmianami w systemie sądowniczym.

- 21 czerwca 2022 r. Litwa zablokowała tranzyt przez swój kraj do Kaliningradu rosyjskich towarów objętych sankcjami UE.

- 23 czerwca 2022 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję ws. statusu kandydata do Unii Europejskiej dla Ukrainy i Mołdawii. Za rezolucją zagłosowało 529 eurodeputowanych, wstrzymało się 45, przeciw było 14. W przypadku Gruzji status dopiero zostanie przyznany po spełnieniu wymogów postawionych przez KE.

- 23 czerwca 2022 r. podczas szczytu unijnego w Brukseli przywódcy 27 krajów członkowskich podjęli decyzję o przyznaniu Ukrainie i Mołdawii kandydata do Unii Europejskiej, zatwierdzając rekomendację Komisji w tej sprawie.

- 24 czerwca 2022 r. Trybunał Sprawiedliwości UE wydał postanowienie w sprawie C-2/21 *Rzecznik Praw Obywatelskich* (ECLI:EU:C:2022:502) w odpowiedzi na pytanie prejudycjalne WSA w Krakowie (III SA/Kr 1217/19) dotyczące transkrypcji aktu urodzenia dziecka osób tej samej płci (s. 12).

- 28 czerwca 2022 r. odbyła się przed TSUE rozprawa w sprawie pytań prejudycjalnych Sądu Okręgowego w Warszawie dotyczących uprawnień Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego (sprawy połączone C-615/20 i C-671/20). Zostały one skierowane do TSUE w związku ze sprawą immunitetu sędziego Igora Tulei. Rzecznik generalny TSUE 15 grudnia br. wyda opinię w tej sprawie.

- 28 czerwca 2022 r. odbyła się przed TSUE rozprawa w sprawie ze skargi Komisji Europejskiej przeciwko Polsce, wniesionej do Trybunału 1 kwietnia 2021 r., dotyczącej nowelizacji przepisów o sądownictwie z 20 grudnia 2019 r., które weszły w życie 14 lutego 2020 r. (sprawa C-204/21). Według KE ustawa zakazała wszystkim sądom krajowym badania spełnienia wymogów Unii dotyczących niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy.

W ocenie Komisji sprzeczne z prawem Unii są przepisy ustanawiające wyłączną właściwość Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego do rozpoznawania zarzutów i zagadnień prawnych dotyczących braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Zdaniem Komisji Polska naruszyła też prawo UE, ponieważ powierzyła Izbie Dyscyplinarnej SN, której niezawisłość i bezstronność nie są zagwarantowane, właściwość do orzekania w sprawach dotyczących statusu sędziów i asesorów sądowych oraz pełnienia przez nich urzędu, takich jak – z jednej strony – sprawy o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziów lub asesorów sądowych oraz – z drugiej strony – sprawy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dotyczące sędziów SN i sprawy z zakresu przeniesienia sędziego SN w stan spoczynku.
Rzecznik generalny TSUE wyda opinię dotyczącą skargi Komisji Europejskiej w sprawie systemu dyscyplinarnego sędziów w Polsce 15 grudnia br.

- 29 czerwca 2022 r. odbyła się przed TSUE rozprawa w sprawie pytań prejudycjalnych Sądu Okręgowego w Katowicach oraz Sądu Okręgowego w Krakowie dotyczących powoływania sędziów w Polsce (sprawy połączone C-181/21 i C-269/21). Rzecznik generalny TSUE 15 grudnia br. zaprezentuje opinię w sprawie tych pytań.

- 30 czerwca 2022 r. podczas posiedzenia Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) Parlamentu Europejskiego wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej Vera Jourova stwierdziła, że nowelizacja polskiej ustawy o Sądzie Najwyższym nie wypełnia warunków określonych w Krajowym Planie Odbudowy dla Polski.

- W czerwcu 2022 r. do Komitetu ds. przestrzegania Konwencji z Aarhus wpłynęły skargi polskich organizacji pozarządowych na brak wdrożenia postanowień Konwencji w Polsce. Konwencja z Aarhus jest jedną z podstawowych umów międzynarodowych, która gwarantuje społeczeństwu dostęp do informacji o środowisku, udział w podejmowaniu decyzji w sprawach dotyczących środowiska a także dostęp do wymiaru sprawiedliwości w sprawach mających wpływ na środowisko. Dodatkowo organizacje zarzucają, że prawo polskie jest niezgodne z art. 7 konwencji przez to, że nie przewiduje udziału społeczeństwa przy opracowywaniu planów łowieckich (art. 7 wymaga umożliwienia udziału społeczeństwa w opracowywaniu planów

dotyczących środowiska). Posiedzenie Komitetu odbyło się w czerwcu, ale ostateczna decyzja zapadnie za około rok. Zalecenia Komitetu mają istotne znaczenie w postępowaniach przed sądami krajowymi oraz na szczeblu europejskim.

Nowe akty prawne UE

[*) Podane informacje stanowią wybór nowych aktów prawnych UE we wskazanym miesiącu]

- Dyrektywa Rady (UE) 2022/890 z dnia 3 czerwca 2022 r. dotycząca zmiany dyrektywy 2006/112/WE w odniesieniu do przedłużenia okresu stosowania fakultatywnego mechanizmu odwrotnego obciążenia w związku z dostawami niektórych towarów i usług podatnych na oszustwa oraz mechanizmu szybkiego reagowania na oszustwa związane z VAT (Dz.Urz. z 8.6.2022 r. L 155, s. 1–2).

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1031 z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie dostępu wykonawców, towarów i usług z państw trzecich do unijnych rynków zamówień publicznych i koncesji oraz procedur wspierających negocjacje dotyczące dostępu unijnych wykonawców, towarów i usług do rynków zamówień publicznych i koncesji państw trzecich (Instrument Zamówień Międzynarodowych – IZM) (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.U. z 30.6.2022 r. L 173, s. 1–16).

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej*

[*)W przypadku wyroków TSUE publikowane fragmenty stanowią wybrane cytaty lub tezy]

Cła

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 9 czerwca 2022 r. w sprawie C-187/21, FAWKES Kft. przeciwko Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebviteli Igazgatósága

Odesłanie prejudycjalne – Rozporządzenie (EWG) nr 2913/92 – Wspólnotowy kodeks celny – Artykuł 30 ust. 2 lit. a) i b) – Wartość celna – Ustalenie transakcyjnej wartości towarów podobnych – Baza danych sporządzona i zarządzana przez krajowe organy celne – Bazy danych sporządzone i zarządzane przez organy celne innych państw członkowskich i przez służby Unii Europejskiej – Towary podobne lub identyczne wywiezione do Unii „w tym samym lub w zbliżonym czasie"

*) Artykuł 30 ust. 2 lit. a) i b) rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego wspólnotowy kodeks celny należy interpretować w ten sposób, że przy ustalaniu wartości celnej zgodnie z tym przepisem organ celny państwa członkowskiego może ograniczyć się do wykorzystania informacji znajdujących się w zasilanej i zarządzanej przez ten organ krajowej bazie danych, bez zwracania się przez ten organ, jeżeli informacje te są wystarczające do tego celu, o dostęp do informacji posiadanych przez organy celne innych państw członkowskich lub przez instytucje i służby Unii Europejskiej, bez uszczerbku jednak dla możliwości zwrócenia się przez wspomniany organ celny, jeżeli tak nie jest, z wnioskiem do tych organów lub owych instytucji i służb w celu uzyskania dodatkowych informacji dla celów tego ustalenia.

*) Artykuł 30 ust. 2 lit. a) i b) rozporządzenia nr 2913/92 należy interpretować w ten sposób, że organ celny państwa członkowskiego może przy ustalaniu wartości celnej wykluczyć wartości transakcyjne dotyczące innych transakcji podmiotu wnioskującego o odprawę celną, nawet jeżeli wspomniane wartości nie zostały zakwestionowane ani przez ów organ celny, ani przez organy celne innych państw członkowskich, pod warunkiem że, po pierwsze, w odniesieniu do wartości transakcyjnych dotyczących przywozów dokonanych do tego państwa członkowskiego, wspomniany organ podważy je uprzednio na podstawie art. 78 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 2913/92 w granicach czasowych narzuconych przez art. 221 tego rozporządzenia i w postępowaniu przewidzianym w art. 181a rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego wspólnotowy kodeks celny, zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 3254/94 z dnia 19 grudnia 1994 r., oraz po drugie, w odniesieniu do wartości transakcyjnych dotyczących przywozów

dokonanych do innych państw członkowskich, ów organ celny uzasadnia owo wykluczenie w sposób zgodny z art. 6 ust. 3 rozporządzenia nr 2913/92 w związku z elementami dotyczącymi ich wiarygodności.

*) Pojęcie towarów wywożonych „w tym samym lub w zbliżonym czasie" co towary, dla których ustalana jest wartość celna, o którym mowa w art. 30 ust. 2 lit. a) i b) rozporządzenia nr 2913/92, należy interpretować w ten sposób, że przy określaniu wartości celnej zgodnie z tym przepisem organ celny może ograniczyć się do wykorzystania danych dotyczących wartości transakcyjnych odnoszących się do okresu 90 dni, z czego 45 przed odprawą i 45 dni po odprawie celnej towarów, dla których ustalana jest wartość celna, o ile transakcje wywozu do Unii Europejskiej towarów identycznych lub podobnych do towarów, dla których ustalana jest wartość celna, dokonane w trakcie tego okresu pozwalają na określenie wartości celnej tych ostatnich towarów zgodnie z tym przepisem.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 9 czerwca 2022 r. w sprawie C-599/20, „Baltic Master" UAB przeciwko Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

Odesłanie prejudycjalne – Unia celna – Wspólnotowy kodeks celny – Rozporządzenie (EWG) nr 2913/92 – Artykuł 29 – Ustalanie wartości celnej – Wartość transakcyjna – Artykuł 29 ust. 1 lit. d) – Pojęcie „osób powiązanych" – Artykuł 31 – Uwzględnienie informacji pochodzących z krajowej bazy danych do celów ustalenia wartości celnej – Rozporządzenie (EWG) nr 2454/93 – Artykuł 143 ust. 1 lit. b), e) i f) – Sytuacje, w których osoby uznaje się za powiązane – Artykuł 181a – Istnienie wątpliwości co do prawdziwości zadeklarowanej ceny

*) Artykuł 29 ust. 1 lit. d) rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny, zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 82/97 z dnia 19 grudnia 1996 r., oraz art. 143 ust. 1 lit. b), e) i f) rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady nr 2913/92, zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 46/1999 z dnia 8 stycznia 1999 r. należy interpretować w ten sposób, że:

– kupującego i sprzedawcy nie można uznać za prawnie uznanych wspólników w działalności gospodarczej lub osoby powiązane z uwagi na istniejącą między nimi relację bezpośredniej lub pośredniej kontroli prawnej, w sytuacji gdy nie istnieje żaden dokument pozwalający na ustalenie takiego związku;

– kupującego i sprzedawcę można uznać za osoby powiązane ze względu na faktyczny stosunek bezpośredniej lub pośredniej kontroli, w sytuacji, w której okoliczności towarzyszące zawarciu spornych transakcji mogą, na podstawie obiektywnych przesłanek, być postrzegane jako wskazujące nie tylko na to, że między owym kupującym a owym sprzedawcą istnieje ścisła więź oparta na zaufaniu, lecz że jeden z nich jest w stanie sprawować kontrolę nad drugim lub że osoba trzecia może sprawować tego rodzaju kontrolę nad nimi oboma.

*) Artykuł 31 ust. 1 rozporządzenia nr 2913/92, zmienionego rozporządzeniem nr 82/97, należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie temu, by w przypadku gdy wartość celna przywożonego towaru nie mogła zostać ustalona zgodnie z art. 29 i 30 tego kodeksu, mogła ona zostać ustalona na podstawie zawartych w krajowej bazie danych informacji dotyczących wartości celnej towarów, które mają to samo pochodzenie i które, mimo że nie są „podobne” w rozumieniu art. 142 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 2454/93, zmienionego rozporządzeniem nr 46/1999, są objęte tym samym kodem TARIC.

Obywatelstwo Unii Europejskiej

Postanowienie Trybunału (izba) z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie C-2/21, Rzecznik Praw Obywatelskich

Odesłanie prejudycjalne – Artykuł 99 regulaminu postępowania przed Trybunałem – Obywatelstwo Unii – Artykuły 20 i 21 TFUE – Prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich – Akt urodzenia wydany przez państwo członkowskie urodzenia dziecka wskazujący dwie matki tego dziecka – Odmowa przeniesienia tego aktu w drodze transkrypcji do krajowego rejestru stanu cywilnego ze strony państwa pochodzenia jednej z tych matek – Transkrypcja tego aktu stanowiąca warunek wydania dokumentów tożsamości –

Uregulowanie krajowe tego państwa członkowskiego pochodzenia niedopuszczające rodzicielstwa osób tej samej płci

*) Artykuły 20 i 21 TFUE odczytywane w związku z art. 7 i 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i z art. 4 ust. 3 dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG należy interpretować w ten sposób, że jeżeli chodzi o małoletnie dziecko, będące obywatelem Unii, którego akt urodzenia wydany przez właściwe organy jednego z państw członkowskich wskazuje jako jego rodziców dwie osoby tej samej płci, państwo członkowskie, którego dziecko to jest obywatelem, jest zobowiązane, z jednej strony, do wydania temu dziecku dowodu tożsamości lub paszportu, nie wymagając uprzedniego przeniesienia w drodze transkrypcji aktu urodzenia tego dziecka do krajowego rejestru stanu cywilnego, a także, z drugiej strony, do uznania, podobnie jak każde inne państwo członkowskie, dokumentu pochodzącego od innego państwa członkowskiego, umożliwiającego wspomnianemu dziecku korzystanie bez przeszkód, wraz z każdą ze wspomnianych dwóch osób, z przysługującego mu prawa do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich.

Ochrona danych osobowych

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 22 czerwca 2022 r. w sprawie C-534/20, Leistritz AG przeciwko LH

Odesłanie prejudycjalne – Ochrona osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych – Rozporządzenie (UE) 2016/679 – Artykuł 38 ust. 3 zdanie drugie – Inspektor ochrony danych – Nałożony na administratora lub podmiot przetwarzający zakaz odwoływania inspektora ochrony danych lub karania go za wypełnianie jego zadań – Podstawa prawna – Artykuł 16 TFUE – Wymóg niezależności w wykonywaniu

obowiązków – Przepisy krajowe zakazujące zwolnienia inspektora ochrony danych w braku ważnej przyczyny

*) Wykładni art. 38 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólnego rozporządzenia o ochronie danych) należy dokonywać w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które przewiduje, że administrator lub podmiot przetwarzający może rozwiązać stosunek pracy z inspektorem ochrony danych, będącym członkiem jego personelu, jedynie z ważnej przyczyny, nawet jeśli rozwiązanie stosunku pracy nie jest związane z wypełnianiem przez tego inspektora jego zadań, o ile takie uregulowanie nie zagraża realizacji celów tego rozporządzenia.

Ochrona środowiska

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 2 czerwca 2022 r. w sprawie C-43/21, FCC Česká republika, s.r.o. przeciwko Ministerstvo životního prostředí, Městská část Ďáblice, Spolek pro Ďáblice

Odesłanie prejudycjalne – Dyrektywa 2010/75/UE – Artykuł 3 ust. 9 – Zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich zmniejszanie – Procedura zmiany pozwolenia – Udział zainteresowanej społeczności – Pojęcie „istotnej zmiany” instalacji – Wydłużenie okresu eksploatacji składowiska

*) Artykuł 3 pkt 9 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) należy interpretować w ten sposób, że samo wydłużenie okresu składowania odpadów bez zmiany maksymalnych dopuszczalnych rozmiarów instalacji ani jej całkowitej pojemności nie stanowi „istotnej zmiany” w rozumieniu tego przepisu.

Podatki

Postanowienie Trybunału (izba) z dnia 3 czerwca 2022 r. w sprawie C-188/21, Megatherm-Csillaghegy Kft. przeciwko Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága

Odesłanie prejudycjalne – Wspólny system podatku od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Prawo do odliczenia VAT – Sposoby wykonania – Wykreślenie i późniejsze przywrócenie numeru identyfikacji podatkowej podatnika – Pozbawienie prawa do odliczenia VAT związanego z transakcjami dokonanymi w trakcie okresu poprzedzającego to wykreślenie – Zasada proporcjonalności

*) Artykuły 63, 167, 168, 178–180, 182 i 273 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, zmienionej dyrektywą Rady 2010/45/UE z dnia 13 lipca 2010 r., oraz zasady neutralności podatku od wartości dodanej (VAT) i proporcjonalności należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one przepisowi krajowemu, na podstawie którego podatnik VAT, którego numer identyfikacji podatkowej został wykreślony z tego powodu, że nie złożył on i nie opublikował swojego rocznego sprawozdania finansowego, i któremu w następstwie usunięcia tego uchybienia numer ten został przywrócony, zostaje pozbawiony prawa do odliczenia VAT naliczonego w okresie poprzedzającym to wykreślenie, pomimo iż zostały spełnione wymogi materialne dające prawo do takiego odliczenia, a podatnik ten nie działał w sposób stanowiący oszustwo lub nadużycie w celu skorzystania z tego prawa.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 9 czerwca 2022 r. w sprawie C-55/21, Direktor na Agentsia „Mitnitsi” przeciwko „IMPERIAL TOBACCO BULGARIA” EOOD

Odesłanie prejudycjalne – Podatki – Podatki akcyzowe – Dyrektywa 2008/118/WE – Artykuł 11 – Zwrot podatku akcyzowego mającego zastosowanie do wyrobów akcyzowych dopuszczonych do konsumpcji – Dyrektywa 2011/64/UE – Artykuł 17

akapit pierwszy lit. b) – Zwrot zapłaconego już podatku akcyzowego za pomocą znaków podatkowych umieszczonych na wyrobach tytoniowych zniszczonych pod nadzorem administracyjnym – Obowiązek ustanowienia przez państwa członkowskie przepisów przewidujących zwrot podatku akcyzowego od wyrobów tytoniowych dopuszczonych do konsumpcji i zniszczonych pod nadzorem celnym – Brak

*) Artykuł 11 dyrektywy Rady 2008/118/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie ogólnych zasad dotyczących podatku akcyzowego, uchylającej dyrektywę 92/12/EWG oraz art. 17 akapit pierwszy lit. b) dyrektywy Rady 2011/64/WE z dnia 21 czerwca 2011 r. w sprawie struktury oraz stawek akcyzy stosowanych do wyrobów tytoniowych należy interpretować w ten sposób, że przepisy te nie nakładają na państwa członkowskie obowiązku ustanowienia zwrotu podatku akcyzowego od zniszczonych pod nadzorem celnym wyrobów akcyzowych, w tym wyrobów tytoniowych, które zostały już dopuszczone do konsumpcji.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie C-146/21, Direcţia Generală Regională a Finanţelor Publice Bucureşti – Administraţia Sector 1 a Finanţelor Publice przeciwko VB, Direcţia Generalā Regionalā a Finanţelor Publice Bucureşti – Serviciul Soluţionare Contestaţii 1

Odesłanie prejudycjalne – Wspólny system podatku od wartości dodanej – Dyrektywa 2006/112/WE – Decyzje wykonawcze 2010/583/UE i 2013/676/UE zezwalające Rumunii na odstąpienie od art. 193 owej dyrektywy – Mechanizm odwrotnego obciążenia – Dostawa produktów z drewna – Uregulowanie krajowe ustanawiające wymóg rejestracji do celów VAT w celu stosowania tego mechanizmu – Zasada neutralności podatkowej

*) Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej i zasada neutralności podatkowej nie sprzeciwiają się uregulowaniu krajowemu, zgodnie z którym mechanizm odwrotnego obciążenia nie ma zastosowania do podatnika, który nie wystąpił o rejestrację do celów podatku od wartości dodanej ani jej nie uzyskał z urzędu przed dokonaniem transakcji podlegających opodatkowaniu.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie C-56/21, UAB „ARVI" ir ko przeciwko Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

Odesłanie prejudycjalne – Podatki – Wspólny system podatku od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Artykuł 137 – System wyboru opodatkowania – Przesłanki – Przepisy krajowe uzależniające prawo podatnika do wyboru opodatkowania VAT sprzedaży nieruchomości od przesłanki, wedle której nieruchomość ta musi zostać przeniesiona na podatnika już zidentyfikowanego do celów VAT – Obowiązek dokonania korekty odliczeń VAT w przypadku niedochowania tej przesłanki – Zasada neutralności podatkowej i zasada proporcjonalności

*) Artykuły 135 i 137 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym, które uzależniają prawo podatnika do wyboru opodatkowania podatkiem od wartości dodanej (VAT) sprzedaży nieruchomości od przesłanki, wedle której nieruchomość ta musi zostać przeniesiona na podatnika, który w chwili zawarcia transakcji jest już zidentyfikowany do celów VAT.

*) Przepisy dyrektywy 2006/112 oraz zasady neutralności podatkowej, skuteczności i proporcjonalności należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie przepisom i praktyce krajowej, zgodnie z którymi sprzedawca nieruchomości jest zobowiązany do dokonania korekty odliczenia podatku od wartości dodanej (VAT) naliczonego od tej nieruchomości w następstwie odmowy uznania jego prawa wyboru opodatkowania tej sprzedaży z tego powodu, że w chwili sprzedaży nabywca nie spełniał przesłanek przewidzianych dla wykonania tego prawa przez sprzedawcę. O ile rzeczywiste wykorzystanie przedmiotowej nieruchomości przez nabywcę w ramach działalności podlegającej opodatkowaniu VAT jest w tym względzie bez znaczenia, o tyle właściwe organy są jednak zobowiązane zbadać ewentualne istnienie oszustwa lub nadużycia po stronie podatnika, który zamierzał skorzystać z przysługującego mu prawa wyboru opodatkowania danej transakcji.

Prawa podstawowe

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie C-105/21, IR

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej – Artykuły 6 i 47 – Prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu – Prawo do skutecznego środka prawnego przed sądem – Zasady równoważności i wzajemnego zaufania – Decyzja ramowa 2002/584/WSISW – Dyrektywa 2012/13/UE – Prawo do informacji w postępowaniu karnym – Pouczenie o prawach w przypadku zatrzymania – Prawo do informacji dotyczących oskarżenia na mocy krajowego nakazu aresztowania – Prawo dostępu do materiałów sprawy – Warunki wydania europejskiego nakazu aresztowania wobec osoby ściganej znajdującej się w wykonującym nakaz państwie członkowskim – Pierwszeństwo prawa Unii

*) Artykuł 6 i 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu, a także zasady równoważności i wzajemnego zaufania należy interpretować w ten sposób, że organ sądowy wydający europejski nakaz aresztowania na podstawie decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi, zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r., nie ma żadnego obowiązku doręczenia osobie, której dotyczy ten nakaz aresztowania, orzeczenia krajowego dotyczącego jej aresztowania ani informacji dotyczących możliwości zaskarżenia tego orzeczenia, dopóki wspomniana osoba znajduje się w wykonującym ten nakaz aresztowania państwie członkowskim i nie została przekazana właściwym organom wydającego go państwa członkowskiego.

*) Zasadę pierwszeństwa prawa Unii należy interpretować w ten sposób, że nakłada ona na wydający nakaz organ sądowy obowiązek dokonania w możliwie najszerszym zakresie wykładni zgodnej jego prawa krajowego, pozwalającej mu na zapewnienie rezultatu dostosowanego do celu realizowanego przez decyzję ramową 2002/584, zmienioną decyzją ramową 2009/299, która stoi na przeszkodzie temu, by na mocy prawa krajowego organ ten był zobowiązany do doręczenia osobie,

której dotyczy europejski nakaz aresztowania, przed jej przekazaniem właściwym organom wydającego nakaz państwa członkowskiego, krajowego orzeczenia dotyczącego jej aresztowania i informacji dotyczących możliwości zaskarżenia tego orzeczenia.

Rolnictwo i rybołówstwo

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 30 czerwca 2020 r. sprawie C-51/21, Aktsiaselts M.V.WOOL przeciwko Põllumajandus- ja Toiduamet

Odesłanie prejudycjalne – Prawo żywnościowe – Rozporządzenie (WE) nr 2073/2005 – Kryteria mikrobiologiczne dotyczące żywności – Artykuł 3 ust. 1 – Obowiązki spoczywające na przedsiębiorstwach sektora spożywczego – Załącznik I – Punkt 1.2 rozdziału 1 – Dopuszczalne limity obecności Listeria monocytogenes w produktach rybołówstwa przed ich wprowadzeniem do obrotu i po wprowadzeniu do obrotu – Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 – Artykuł 14 ust. 8 – Urzędowa kontrola produktu na etapie wprowadzania do obrotu – Zakres

*) Wykładni art. 3 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych, ze zmianami wynikającymi z rozporządzenia Komisji (UE) nr 2019/229 z dnia 7 lutego 2019 r., w związku z pkt 1.2 rozdziału 1 załącznika I do tego rozporządzenia należy dokonywać w ten sposób, że w przypadku gdy producent nie jest w stanie wykazać w sposób zadowalający dla właściwego organu, że przez cały okres przechowywania żywności będzie ona spełniała normy określone limitem 100 jednostek tworzących kolonię na gram (g) jeśli chodzi o obecność *Listeria monocytogenes*, do żywności, która została wprowadzona do obrotu w okresie jej przechowywania, nie ma zastosowania przewidziany w pkt 1.2 tego załącznika limit wymagający braku obecności *Listeria monocytogenes* w 25 g badanego produktu spożywczego.

Swobodny przepływ pracowników

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie C-577/20, A

Odesłanie prejudycjalne – Uznawanie kwalifikacji zawodowych – Dyrektywa 2005/36/WE – Artykuł 2 – Zakres stosowania – Artykuł 13 ust. 2 – Zawody regulowane – Warunki uzyskania prawa dostępu do tytułu psychoterapeuty w jednym państwie członkowskim na podstawie dyplomu z psychoterapii wydanego przez uniwersytet mający siedzibę w innym państwie członkowskim – Artykuły 45 i 49 TFUE – Swobody przemieszczania się i przedsiębiorczości – Ocena równoważności rozpatrywanego kształcenia – Artykuł 4 ust. 3 TUE – Zasada lojalnej współpracy między państwami członkowskimi – Podważanie przez przyjmujące państwo członkowskie poziomu wiedzy i kwalifikacji, których nabycie można domniemywać na podstawie dyplomu wydanego w innym państwie członkowskim – Warunki

*) Artykuł 13 ust. 2 dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych, zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/55/UE z dnia 20 listopada 2013 r., oraz art. 45 i 49 TFUE należy interpretować w ten sposób, że wniosek o dostęp do zawodu regulowanego i zezwolenie na jego wykonywanie w przyjmującym państwie członkowskim, złożony na podstawie owego art. 13 ust. 2 przez osobę, która, po pierwsze, posiada dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji dotyczący tego zawodu, wydany w państwie członkowskim, w którym zawód ten nie jest regulowany, a po drugie, nie spełnia wymogu dotyczącego wykonywania tego zawodu przez minimalny okres, o którym mowa we wspomnianym art. 13 ust. 2, właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego musi ocenić w świetle art. 45 lub 49 TFUE.

*) Artykuły 45 i 49 TFUE w związku z art. 4 ust. 3 TUE należy interpretować w ten sposób, że właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego, do którego wpłynął wniosek o zezwolenie na wykonywanie zawodu regulowanego w tym państwie członkowskim, jest zobowiązany uznać za prawdziwy dyplom wydany przez organ innego państwa członkowskiego i co do zasady nie może

kwestionować poziomu wiedzy i kwalifikacji, których nabycie przez wnioskodawcę można domniemywać na podstawie tego dyplomu. Jedynie w przypadku powzięcia poważnych wątpliwości, opartych na konkretnych elementach składających się na spójny łańcuch poszlak pozwalających sądzić, że dyplom, na który powołuje się wnioskodawca, nie odzwierciedla poziomu wiedzy i kwalifikacji, których nabycie przez wnioskodawcę można domniemywać na podstawie tego dyplomu, organ ten może zwrócić się do organu wydającego o ponowne zbadanie w świetle tych elementów zasadności wydania wspomnianego dyplomu, przy czym ten ostatni organ powinien w razie potrzeby go cofnąć. Wśród wspomnianych konkretnych elementów mogą znajdować się w stosownym przypadku w szczególności informacje przekazywane zarówno przez osoby inne niż organizatorzy danego kształcenia, jak i przez organy innego państwa członkowskiego działające w ramach swoich funkcji. Gdy organ wydający ponownie zbadał w świetle wspomnianych elementów zasadność jego wydania, nie cofając go, jedynie w drodze wyjątku, w razie gdyby okoliczności danej sprawy wskazywały w sposób oczywisty na brak prawdziwości danego dyplomu, organ przyjmującego państwa członkowskiego może zakwestionować zasadność wydania wspomnianego dyplomu.

Transport

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 2 czerwca 2022 r. w sprawie C-353/20, Skeyes przeciwko Ryanair DAC

Odesłanie prejudycjalne – Transport lotniczy – Rozporządzenie (WE) nr 549/2004 – Rozporządzenie (WE) nr 550/2004 – Instytucja zapewniająca służby ruchu lotniczego – Decyzja o zamknięciu przestrzeni powietrznej – Wykonywanie prerogatyw władzy publicznej – Użytkownik przestrzeni powietrznej – Przewoźnicy lotniczy – Prawo do wniesienia skargi na decyzję o zamknięciu przestrzeni powietrznej – Artykuł 58 TFUE – Swoboda przepływu usług w dziedzinie transportu – Artykuły 16 i 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej – Wolność prowadzenia działalności gospodarczej – Prawo do skutecznego środka prawnego

*) Artykuł 8 rozporządzenia (WE) nr 550/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 marca 2004 r. w sprawie zapewniania służby żeglugi powietrznej w Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej, zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 1070/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 października 2009 r., w związku z art. 2 pkt 4 rozporządzenia (WE) nr 549/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 marca 2004 r. ustanawiającego ramy tworzenia Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej (rozporządzenia ramowego), zmienionego rozporządzeniem nr 1070/2009, oraz w świetle art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że przyznaje on użytkownikom przestrzeni powietrznej, takim jak przewoźnicy lotniczy, prawo do skutecznego środka prawnego przed sądami krajowymi przeciwko instytucji zapewniającej służby ruchu lotniczego, a to w celu poddania kontroli sądowej podnoszonych naruszeń obowiązku zapewnienia tych służb, który spoczywa na tej instytucji.

*) Rozporządzenie nr 550/2004, zmienione rozporządzeniem nr 1070/2009, w świetle jego motywu 5 oraz art. 58 ust. 1 TFUE i art. 16 Karty praw podstawowych należy interpretować w ten sposób, że wyklucza ono stosowanie reguł konkurencji przewidzianych w traktacie FUE do zapewniania służb żeglugi powietrznej związanych z wykonywaniem prerogatyw władzy publicznej, takich jak te przewidziane w tym rozporządzeniu, ale nie wyklucza stosowania postanowień traktatu FUE i wspomnianej karty dotyczących praw i wolności użytkowników przestrzeni powietrznej, takich jak te dotyczące swobody przepływu usług w dziedzinie transportu i wolności prowadzenia działalności gospodarczej.

Zamówienia publiczne

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie C-376/21, Zamestnik-ministar na regionalnoto razvitie i blagoustroystvoto i rakovoditel na Upravlyavashtia organ na Operativna programa „Regioni v rastezh" 2014–2020 przeciwko Obshtina Razlog

Odesłanie prejudycjalne – Udzielanie zamówień publicznych – Rozporządzenie (UE, Euratom)

2018/1046 – Rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 – Brak możliwości zastosowania do zamówień publicznych udzielanych przez państwa członkowskie i finansowanych ze środków pochodzących z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych – Dyrektywa 2014/24/UE – Bezpośrednie i bezwarunkowe odesłanie w ustawodawstwie krajowym do przepisów prawa Unii – Możliwość zastosowania do zamówienia, którego szacunkowa wartość jest niższa od progu określonego w dyrektywie – Artykuł 32 ust. 2 lit. a) – Możliwość wystosowania przez instytucję zamawiającą zaproszenia do udziału w procedurze negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji do jednego tylko wykonawcy po stwierdzeniu bezskuteczności wcześniejszej procedury otwartej – Obowiązek zachowania pierwotnych warunków zamówienia bez wprowadzania istotnych zmian

*) Artykuł 160 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012, oraz art. 102 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002, zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2015/1929 z dnia 28 października 2015 r., należy interpretować w ten sposób, że nie mają one zastosowania do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego organizowanych przez instytucje zamawiające państw członkowskich, nawet gdy zamówienia te są finansowane ze środków pochodzących z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

*) Artykuł 32 ust. 2 lit. a) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE, zmienionej rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2015/2170 z dnia 24 listopada 2015 r., w związku z art. 18 ust. 1 tej dyrektywy, zmienionej

rozporządzeniem delegowanym 2015/2170, należy interpretować w ten sposób, że instytucja zamawiająca może w ramach procedury negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji zwrócić się do jednego tylko wykonawcy, gdy w procedurze tej powtórzono bez istotnych zmian pierwotne warunki zamówienia wskazane we wcześniejszej procedurze otwartej, którą zamknięto ze względu na to, że jedyna złożona oferta była nieodpowiednia, nawet jeżeli przedmiot danego zamówienia obiektywnie nie wykazuje specyfiki uzasadniającej powierzenie jego wykonania wyłącznie owemu wykonawcy.

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

[*) Podstawę opracowania not dotyczących orzeczeń ETPC stanowią noty informacyjne MSZ oraz informacje zawarte w bazie HUDOC]

Wyrok Izby z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie *Żurek przeciwko Polsce* (skarga nr 39650/18)

Naruszenie art. 6 ust. 1 EKPC – prawo dostępu do sądu – naruszenia art. 10 EKPC – wolność wypowiedzi/wolność wyrażania opinii – wygaśnięcie mandatu sędziego-członka Krajowej Rady Sądownictwa przed upływem kadencji na skutek zmian w sądownictwie – swoboda wypowiedzi sędziego w ramach pełnionej przez niego funkcji rzecznika prasowego Krajowej Rady Sądownictwa

Skarżący jest sędzią Sądu Okręgowego w Krakowie i był rzecznikiem prasowym tego sądu. Był również członkiem Krajowej Rady Sądownictwa, wybranym po raz pierwszy w 2010 r., a następnie ponownie w 2014 r. na drugą czteroletnią kadencję. W 2014 r. został powołany na stanowisko rzecznika prasowego KRS i w tej roli stał się jednym z głównych krytyków zmian w sądownictwie dokonywanych po 2015 r. W swoich wypowiedziach wskazywał on, w szczególności, na wynikające z propozycji rządu, wyłonionego w 2015 r., zagrożenie dla niezależności sądownictwa niezawisłości sądownictwa.

W 2018 r. skarżący został również odwołany z funkcji rzecznika prasowego Sądu Okręgowego w Krakowie. Również jego mandat jako członka KRS został przedwcześnie zakończony w 2018 r. w związku z wejściem w życie nowych

przepisów dotyczących Rady, a będących elementem zakrojonej na szeroką skalę reformy sądownictwa. Zmiany w ustawie o KRS z 2017 r. przewidywały, że sędziowie- członkowie KRS nie będą już wybierani przez sędziów, lecz przez Sejm, a nowo wybrani członkowie natychmiast zastąpią tych, którzy zostali wybrani na podstawie poprzednich przepisów. Zatem po wyborze przez Sejm 15 sędziów jako nowych członków KRS w marcu 2018 r. mandat skarżącego został wygaszony. Nie otrzymał on żadnego oficjalnego powiadomienia. W konsekwencji przestał również pełnić funkcję rzecznika prasowego KRS.

W postępowaniu przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka skarżący przedstawił informacje na temat innych środków podjętych przeciwko niemu przez władze: 1) Centralne Biuro Antykorupcyjne przeprowadziło kontrolę jego oświadczeń majątkowych w okresie od listopada 2016 r. do kwietnia 2018 r.; 2) Ministerstwo Sprawiedliwości zarządziło kontrolę jego pracy w Sądzie Okręgowym w Krakowie w kwietniu 2017 r., a także odtajnienie jego oświadczenia majątkowego w czerwcu 2018 r. Skarżący podniósł również, że wszczęto przeciwko niemu co najmniej pięć postępowań dyscyplinarnych, które nadal się toczą.

W skardze do ETPC, powołując się na art. 6 ust. 1 (prawo dostępu do sądu) oraz art. 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego) Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, skarżący zarzucił, że odmówiono mu dostępu do sądu oraz że nie istniała żadna procedura, sądowa ani inna, umożliwiająca zakwestionowanie przedwczesnego zakończenia jego mandatu jako członka KRS. Powołując się również na art. 10 (wolność wypowiedzi), zarzucił, że jego odwołanie z funkcji rzecznika prasowego sądu okręgowego, w połączeniu z decyzjami władz o przeprowadzeniu kontroli jego oświadczeń majątkowych oraz kontroli jego pracy sądowniczej, miały na celu ukaranie go za wyrażanie krytyki wobec zmian legislacyjnych inicjowanych przez rząd oraz ostrzeżenie innych sędziów przed podobnymi działaniami.

W ramach rozpatrywania zarzutu naruszenia art. 6 ust. 1 EKPC Trybunał zauważył, że rząd nie przedstawił żadnych powodów uzasadniających brak kontroli sądowej decyzji o przedwczesnym zakończeniu mandatu skarżącego w KRS, ograniczając się do powtarzania argumentów dotyczących braku zastosowania art. 6 Konwencji w tej sprawie. Jednakże, podobnie jak w rozstrzygniętej wyrokiem Wielkiej Izby z 15 marca 2022 r. sprawie Grzęda

przeciwko Polsce (skarga nr 43572/18), Trybunał stwierdził, że prawo skarżącego do odbycia pełnej kadencji sędziego-członka KRS było rzeczywiście możliwe do udowodnienia na gruncie prawa krajowego i podlegało ochronie na podstawie art. 6 Konwencji. Mając to na względzie, ETPC uznał, że art. 6 ust. 1 EKPC miał zatem zastosowanie w tej sprawie, a brak kontroli sądowej decyzji o przedterminowym skróceniu kadencji sędziego-członka KRS istotnie naruszył jego prawo dostępu do sądu.

Trybunał zwrócił również uwagę na ogólny kontekst reform sądownictwa podejmowanych przez polski rząd po 2015 r., w tym reformy KRS, mającej znaczenie w sprawie skarżącego, które doprowadziły do osłabienia niezależności sądów i tego, co określa się kryzysem rządów prawa w Polsce.

Trybunał uznał, większością głosów 6 do 1, że w sprawie doszło do naruszenia art. 6 ust. 1 EKPC. Stwierdził również, że nie było konieczności odrębnego rozpatrywania dopuszczalności i meritum skargi na podstawie art. 13 Konwencji, zważywszy że skarga w tym zakresie była zasadniczo taka sama jak skarga na podstawie art. 6 ust 1 EKPC.

Zdanie odrębne zgłosił sędzia Krzysztof Wojtyczek.

W odniesieniu do zarzutu naruszenia art. 10 EKPC Trybunał stwierdził, że środki podjęte przez władze względem skarżącego – zdaniem rządu polskiego neutralne i mające zastosowanie do wszystkich sędziów – powinny być rozpatrywane na ogólnym tle kolejnych reform rządu, których celem było osłabienie niezawisłości sądów. Poza tym, jak zauważył ETPC, środki te podejmowane były po publicznych wypowiedziach skarżącego: w wywiadach, artykułach internetowych i na kanale YouTube KRS w latach 2015–2018, w których krytykował on proponowane przez rząd ustawy i polityki dotyczące sądownictwa, wszystkie one zostały podjęte przez organy kontrolowane lub mianowane przez władzę wykonawczą i niewątpliwie nie były one spowodowane żadną uzasadnioną nieprawidłowością z jego strony, w szczególności w odniesieniu do kontroli jego finansów i pracy.

Trybunał podkreślił, że skarżący, jako sędzia i członek/rzecznik KRS, miał nie tylko prawo, ale i obowiązek wypowiadania się w obronie rządów prawa i niezawisłości sędziowskiej.

W ocenie ETPC był on jedną z najważniejszych postaci środowiska sędziowskiego w Polsce, która nieustannie broniła tych podstawowych wartości, wypowiadając się z perspektywy stricte zawodowej. W związku z tym w przypadku skarżącego wymagany był wysoki stopień ochrony wolności słowa, jak również ścisłej kontroli wszelkich ingerencji w jego prawa.

Analizując środki zastosowane wobec skarżącego, Trybunał zauważył, że kontrola została spowodowana jakąś nieokreśloną nieprawidłowością i trwała 17 miesięcy bez żadnych konkretnych rezultatów, podczas gdy kontrola pracy skarżącego w Sądzie Okręgowym w Krakowie została wszczęta zaledwie jeden dzień po otrzymaniu anonimowego listu, który zasadniczo dotyczył jego krytyki reformy sądownictwa, a nie rzekomych uchybień lub zdolności do wykonywania funkcji sędziowskich. Ponadto, decyzja o odwołaniu go z funkcji rzecznika prasowego tego sądu została podjęta bez uzyskania opinii Rady, co było wymagane przez odpowiednie przepisy. Trybunał stwierdził, że kumulację takich środków można scharakteryzować jako strategię mającą na celu zastraszenie (lub nawet uciszenie) skarżącego ze względu na jego poglądy. Ponadto, według ETPC, środki te niewątpliwie miały „efekt mrożący" (*chilling effect*), ponieważ musiały zniechęcić nie tylko skarżącego, ale także innych sędziów do udziału w debacie publicznej na temat reform ustawodawczych mających wpływ na sądownictwo oraz bardziej ogólnie na kwestie dotyczące niezależności sądownictwa.

Mając na uwadze nadrzędne znaczenie swobody wypowiedzi w sprawach będących przedmiotem ogólnego zainteresowania, Trybunał uznał, że w sprawie doszło do ingerencji w prawo skarżącego do wolności wyrażania opinii i że ingerencja ta nie była „konieczna w społeczeństwie demokratycznym". W związku z tym orzekł jednomyślnie o naruszeniu art. 10 Konwencji.

Nowe pytania prejudycjalne sądów administracyjnych

Postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 czerwca 2022 r., sygn. akt I FSK 1225/18

„[C]zy art. 1 ust. 2 i art. 73 dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.Urz. UE seria L z 2006 r. Nr 347/1 ze zm.) oraz zasady neutralności, proporcjonalności oraz równego traktowania należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie praktyce krajowych organów podatkowych, w zakresie w jakim nie dopuszcza ona - z powołaniem się na brak krajowej podstawy prawnej i bezpodstawne wzbogacenie - korekty wartości podstawy opodatkowania i podatku należnego, jeżeli sprzedaż towarów i usług konsumentom z zawyżoną stawką VAT zarejestrowana została za pomocą kasy rejestrującej i potwierdzona paragonami fiskalnymi, a nie fakturami VAT, przy niezmienionej w wyniku tej korekty cenie (wartości brutto sprzedaży)?”.